

Koltai István És Istvánné Rokonokkal

Ez a férjem (legfelül), előtte én, előttem a férjem testvére, a Greiner Dóra, és legelöl a kislánya, Ildikó. A kép Cecén készült 1940-ben.

Az egész Greiner család olyan volt számomra, mintha rokonok lettünk volna, mert egy utcában laktunk velük Egerben. A férjemék hatan voltak testvérek, négy lány meg két fiú.

A polgári [lásd: polgári iskola] után odamentem varrni a Greiner Dórához. Hárman-négyen dolgoztak a műhelyben. A Dóra volt a főnök. Nagyon szigorú volt, mindig a fejemre olvasott dolgokat, mikor még nem volt a sógornóm, és mikor már elvett az öccse, mindig mondtam neki: te olyan utálatos főnök voltál, hogy az borzalmas. Egy-két évig inas voltam. Ott dolgoztam a férjem nővérénél a varrodában, és addig szereltem a vasalót, míg a férjem belém esett, és én meg őbelé, és aztán meg elvettük egymást.

A szegény Greiner szülők korán meghaltak. Azt hiszem, 1930 körül. A lányok ott maradtak, s akkor gondolkoztak, most mit csináljunk, följövünk Pestre. És följöttek. A Dóra meg a testvére, a Mandi összeszövetkezett, és a varrodát fölhozták Pestre. A Teréz körúton volt nekik varrodájuk, és én úgy jártam oda, mintha otthon lennék. Ezekhez rendesebben jártam, mint a nővéremhez. Úgy bevettek a családba, mintha én a testvérük lettem volna. Nagyon jóban voltunk, nagyon humoros, jó felfogású valakik voltak, és én imádtam őket. Szinte testvéremként, úgy nőttünk föl, és mindig tudtam rájuk számítani.

Nagyon sokáig udvarolt a Pista, mert nem volt állás. 1937-ben házasodtunk össze Budapesten. Akkor már megkapta a cecei állást, különben nem tudott volna elvenni. 1937-től 1942-ig voltunk Cecén. Én azt hittem, mikor oda férjhez mentem, hogy én valahova férjhez mentem. De mikor leszálltam a vonatról este, kerestem, hogy hol van az a falu, és nem találtam semmit. Mert azért Eger után ez tényleg egy falu volt. Leszálltam, mondom, nem baj, majd reggel. Aztán reggel fölébredtem, semmi nem volt, pusztaság. Én nem bírtam a falut egyszerűen! Eger se volt egy nagy hely, de mégiscsak város volt. De muszáj volt megszokni, tudtam, hogy máshol nincs állásunk. A házuk két szoba lett volna, de a másik szobát nem tudtam berendezni, egy szobára elég bútorom volt. Állatok voltak, liba, kacsza, mindenféle, kert volt. Én mindig olyan tevékeny voltam, a kertet is megismertem, tudtam, hogy hogy kell kezelni.

A fatelepen egy parasztember volt, aki az egész fatelepet a családjával együtt kézben tartotta. Felügyelt, és kiadta az árut. Pista az irodán volt. Amiben tudtak, segítettek ott azok az udvaros emberek. Úgy hívták őket, hogy udvarosok, mert azok rakták a cserepeket meg mit tudom én. Mindig volt sok kutyánk, mert kellett, mert amíg föl nem adtuk postán este, addig a pénz [az aznapi bevétel] ott volt.

Cece egy ócska kis falu volt. Akik ott laktak zsidók, nem voltak vallásosak. Mi sem tartottuk az ünnepeket. A faluban is zsidókkal voltunk főleg jóban. Volt vagy négy-öt család összesen a faluban, kereskedő meg vaskereskedő. A Bár család, azoknak rövidáruüzletük volt. A feleségével jóban voltam. Összeültünk kártyázni, mint afféle falusiak. És akkor tanultam franciául meg a Pista is, tanár nélkül, volt szótárunk. Nagyon sok időnk volt, nem tudtunk esténként mit csinálni. Tanulgattunk saját erőből. Elég jól írtam. És a helyesírását a franciának valamennyire elsajátítottam. Én szerettem tanulni, de nem tudtam igazándiból megtanulni, mert nem volt céloom vele.

Nem gyakran jártam haza Egerbe, nagyon messze volt. Amikor volt pénzem, hazamentem. Minden évben hazajöttem a szüleimhez. Anyukáék is voltak nálunk, Cecén. És szerettek odajönni, mert én nagyon igyekeztem, hogy jól érezzék magukat.